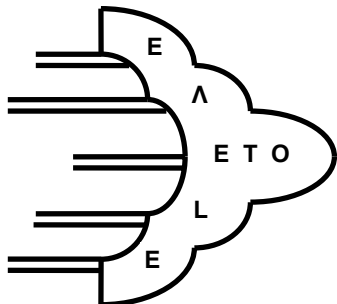

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Αρτέμιδος 6 & Επιδάουρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 210 8619521, 210 6111020, 210 8662069

Τηλεομ.: 210 8068299

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/Orogramma.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.74 Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2005

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 Λεπτά

Μετασυνεδριακή αποτίμηση με μια λέξη: Επιτυχία!

Το 5^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» (13-15 Οκτωβρίου 2005, Λευκωσία, Κύπρος) είναι πλέον γεγονός. Έχει περάσει στην ιστορία των επιτυχημένων συνεδριακών εκδηλώσεων της ΕΛΕΤΟ. Η διοργάνωσή του εκτός Ελλάδος – στην Κύπρο – ενείχε ένα διπλό συμβολισμό: α) το ενιαίο των ορολογικών στόχων μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου επ' αγαθώ της ελληνικής γλώσσας – της οποίας ο ρόλος πρέπει να αναβαθμιστεί στην ενωμένη Ευρώπη, όπου πλέον υπάρχουν δύο κράτη μέλη που τη μιλούν – και β) την άνοδο της στάθμης από το «εθνικό» στο «διεθνές», αφού δόθηκε ευρύτερα η δυνατότητα ουσιαστικής συμμετοχής (ομιλητών) από χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και ο Καναδάς.

Οι διεργασίες της Οργανωτικής Επιτροπής (ΟΕ) και της Επιστημονικής Επιτροπής (ΕΕ) – ήταν ανάλογες με εκείνες των προηγούμενων συνεδρίων, δοκιμασμένες και διαποτισμένες από τη γνώση και εμπειρία του Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής **Βασίλη Α. Φιλόπουλου**, έστω και αν ο ίδιος δυστυχώς – για σοβαρό λόγο υγείας – δεν παρευρέθη. Η παρουσία του όμως ήταν διάχυτη σε όλο το Συνέδριο· το μαρτυρεί η αναφορά του σε όλες σχεδόν τις προσφωνήσεις των συντελεστών του Συνεδρίου κατά την εναρκτήρια συνεδρία...

Μπορεί το μέρος της πολύμηνης προετοιμασίας του Συνεδρίου να βάρυνε κυρίως μέλη της ΟΕ και ΕΕ της Ελλάδας, αλλά το κύριο βάρος της διεξαγωγής του Συνεδρίου το είχε το Πανεπιστήμιο Κύπρου· το ΠΚ στάθηκε ο βασικός συνδιοργανωτής και προνοητικός οικοδεσπότης της εκδήλωσης. Η ολιγομελής ομάδα των τοπικών μελών της ΟΕ δούλεψε με ουσιαστικό ενδιαφέρον και το αποτέλεσμα ήταν η γενική ικανοποίηση όλων των συνέδρων, ομιλητών και ακροατών.

Η επιτυχία διαφάνηκε αμέσως κατά την εναρκτήρια συνεδρία (Πέμπτη 13-10-05 βράδυ) την οποία τίμησαν με την παρουσία τους ο Υπουργός Παιδείας της Κύπρου **Πεύκιος Γεωργιάδης**, ο πρότανης του Πανεπιστημίου Κύπρου **Σταύρος Ζένιος** και ο Κοσμήτορας **Ιωάννης Ταϊφάκος**. Μια «εναρκτήρια» με διαφορετικό χρώμα, που ενθουσίασε και συγκίνησε το ακροατήριο. Μετά τους χαιρετισμούς των επισήμων και τις σύντομες ομιλίες των συντελεστών του Συνεδρίου και των εκπροσώπων των συνδιοργανωτών ακολούθησε η πανηγυρική ομιλία η αφιερωμένη στον Κύπριο ποιητή **Βασίλη Μιχαηλίδη** (1849-1917), από τον καθηγητή του ΠΚ **Μιχάλη Πιερή**: «*Αρχαιοελληνικά ίχνη στο έργο του Βασίλη Μιχαηλίδη*». Όμως, τη λιπή, αλλά μεστή, ομιλία του ο **Μ. Πιερής** τη

συνόδεψε με αποσπάσματα από μια επιβλητική παράσταση σχετική με το έργο του Β. Μ., την οποία είχε ο ίδιος σκηνοθετήσει, με εκτελεστές νεαρούς φοιτητές και φοιτήτριες του Θεατρικού Τμήματος του ΠΚ. Μια παράσταση που ανέδειξε με τον εκφραστικότερο τρόπο την ουσία της ομιλίας του. Τα λόγια και το τραγούδι των ηρώων του ποιητικού έργου του Β. Μ. (στο κυπριακό ιδίωμα) ανέδειξαν – σαν κεντρική ιδέα – την πασίγνωστη για τους Κυπρίους γνωμική ρήση του ποιητή

«*η Ρωμισούνη εν να χαθή όντας ο κόσμος λείψη*»
(ο Ελληνισμός θα χαθεί μόνο όταν χαθεί ο κόσμος),

φράση που «φαντάζει» κάτω από τη φωτογραφία του Β. Μ. στον τόμο των ανακοινώσεων του Συνεδρίου, τον οποίο, όπως σε όλα της τα Συνέδρια, η ΕΛΕΤΟ είχε εκδώσει από πριν και έδωσε στους συνέδρους.

Στο διήμερο που ακολούθησε (14 και 15-10-05), οι έξι συνεδρίες με τις επιστημονικές ανακοινώσεις και η ανοικτή συζήτηση για τη διδασκαλία της Ορολογίας ήταν «γεμάτες» χωρίς χάσματα και προβλήματα, χάρη στη συνέπεια και προετοιμασία των ομιλητών, χάρη στη φροντίδα των προεδρείων και των λοιπών μελών της ΟΕ, αλλά και χάρη στο συνεδριακό κοινό που ξεχώρισε για τη στάθμη και το ενδιαφέρον του από την αρχή ως το τέλος.

Την Κυριακή (16-10-05) κάποιοι από τους συνέδρους που δεν είχαν αναχωρήσει έκαναν έναν περίπατο στην παλιά πόλη της Λευκωσίας και κάποιοι μια ημερήσια εκδρομή κατά την οποία – παρά τη βροχή – χάρη στη βαθειά γνώση και το ζήλο του καθηγητή βυζαντινολόγου **Δημήτρη Τριανταφυλλόπουλου**, που αποδείχτηκε απaráμιλλος «ξενάγος», γνώρισαν μνημεία της Κύπρου που εντάσσονται στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

Πριν κλείσουμε αυτόν το σύντομο απολογισμό του 5^{ου} Συνεδρίου πρέπει να πούμε ότι αξίζουν ένα μεγάλο «μπράβο» όλοι όσοι συνέβαλαν στην άρτια οργάνωση, στην επιστημονική στάθμη του, στην άψογη διεξαγωγή του και στην εν γένει επιτυχία του.

Και μια τελική μνεία – αλλά και ευχαριστίες εκ μέρους της ΕΛΕΤΟ – για εκείνους που στήριξαν και υλικά το Συνέδριο: Το Πανεπιστήμιο Κύπρου με τη σημαντική – πέραν της άψογης οργανωτικής – υλική υποστήριξή του, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας που, όπως και στο 4^ο, ανέλαβε την έκδοση του – και πάλι – εξαιρετικά καλαίσθητου τόμου των ανακοινώσεων, το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Κύπρου για την ενισχυτική συμμετοχή στελεχών του και τους «παραδοσιακούς» πλέον χορηγούς, Τράπεζα της Ελλάδος και εταιρεία McCain ΕΛΛΑΣ, για την αξιολογη χρηματική υποστήριξή τους. (Φωτογραφίες από το Συνέδριο: <http://sfr.ee.teiath.gr/diafora/Kypros/kypros1.htm>).

K.B.

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, στον ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο χώρο. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>)**, και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων είναι μέλος.

Κάθε φορά αφαιρούνται από τον Πίνακα οι εκδηλώσεις που έχουν ήδη διεξαχθεί και προστίθενται άλλες μελλοντικές που είναι στη φάση της διοργάνωσης. Η σειρά στον Πίνακα ακολουθεί την χρονολογική σειρά με την οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις.

1. Ευρωπαϊκό συνέδριο για την ανάπτυξη πληροφοριών, Rhein-Main Hallen, Wiesbaden, 9-10 Νοεμβρίου 2005. Πληροφορίες: u.wirtz@tekcom.de
2. Φόρουμ Ορολογίας και γλωσσικής τεχνολογίας TAMA (Η ορολογία σε προηγμένες εφαρμογές διαχείρισης), Wiesbaden, 10 Νοεμβρίου 2005. Πληροφορίες: <http://linux.termnet.org>
3. Συνέδριο «Πολυγλωσσία και Εφαρμοσμένη Συγκριτική Γλωσσολογία» (MACL) στις Βρυξέλλες, στις 8, 9 και 10 Φεβρουαρίου 2006. Υποβολή ανακοινώσεων, πληροφορίες: <http://www.macl.be>
4. Συμπόσιο: Προσωπικότητα και Ταυτότητα στη Μετάφραση (Self & Identity in Translation), 4-5 Φεβρουαρίου 2006, University of East Anglia, School of Literature and Creative Writing, Elizabeth Fry Building/UEA, Norwich, Αγγλία. Πληροφορίες: selfandidentity@gmail.com

Οι πιθανοί άξονες διερεύνησης είναι:

- αυτογραφικά/βιογραφικά στοιχεία στη μετάφραση ως προσωπική έκφραση
- προβληματικοί τύποι μετάφρασης όπως αυτομετάφραση, ψευδομετάφραση
- πώς οι ιστορικές/πολιτισμικές, εθνικές ή άλλες ταυτότητες μεταφέρονται ή μεταμορφώνονται μέσα από τη μετάφραση
- ψυχολογικά και γνωστικά συγκείμενα της μετάφρασης και της διερμηνείας
- κοινωνικο-πολιτικά συγκείμενα και / ή (προσωπικές) ιδεολογίες
- αποστάσεις ανάμεσα στις ηθικές επιταγές και στις υποκειμενικές οικειοποιήσεις
- μετάφραση κειμένων μειονοτικών ή περιθωριακών κοινοτήτων
- πώς η παγκοσμιοποίηση δημιουργεί νέες προκλήσεις ως προς τη μετάφραση εναλλακτικών/ ανατρεπτικών/ διαφωνούντων αφηγημάτων
- ορατοί και μη ορατοί μεταφραστές: πώς η θεωρία της μετάφρασης και οι σπουδές διερμηνείας εμπλέκονται με ζητήματα υποκειμενικότητας, ταυτότητας και προσωπικότητας.

Θέματα: Μετάφραση, Ταυτότητα, Προσωπικότητα, Υποκειμενικότητα, Λογοτεχνία, Συγκριτική Λογοτεχνία, Θεωρία της Λογοτεχνίας, Γλώσσες

Επικοινωνία: Μαρία-Βενετία Κυρίση, selfandidentity@gmail.com
 Προσκεκλημένοι Ομιλητές: Mona Baker / Josephine Balmer / Jean Boase-Beier / Ian Mason / Clive Scott
 Εγγραφή: £30 / Φοιητές: £15.

K.Z.

«Ημερολόγια Καταστώματος» στο Ίντερνετ ή, αλλιώς, ο πολιτισμός των blogs

Ο στόχος αυτής της καταχώρισης είναι διπλός:

1. να παρουσιάσει το σημασιολογικό και πραγματολογικό πλαίσιο χρήσης της οικογένειας του όρου blog και να βοηθήσει τη συζήτηση σχετικά με τις ελληνικές αποδόσεις του,
2. με αφορμή την περίπτωση μιας συγκεκριμένης οικογένειας όρων να επισημάνει την ανάγκη για την έναρξη μιας ευρύτερης έρευνας και συζήτησης και σοβαρότερου προβληματισμού σχετικά με τις ιδιαιτερότητες των όρων που σχετίζονται με το **Ίντερνετ** και τις **μηχανές αναζήτησης**. Η ταχύτητα με την οποία αυτοί οι όροι διαδίδονται, καθιερώνονται και υιοθετούνται, απαιτεί τη δημιουργία ή την ενεργοποίηση μηχανισμών, που θα είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν με την ίδια ταχύτητα τα οποιαδήποτε προβλήματα απόδοσής τους.

Το **blog** επιλέχθηκε ως η πιο δημοφιλής λέξη του 2004, αφού σύμφωνα με τους εκδότες του αμερικανικού λεξικού Merriam Webster οι περισσότερες αναζητήσεις στο περιεχόμενο του εν λόγω ηλεκτρονικού λεξικού κατά τη διάρκεια του 2004 αφορούσαν τη σημασία του συγκεκριμένου όρου. Σήμερα, ο αγγλικός όρος είναι πια καθιερωμένος και περιλαμβάνεται στις τελευταίες έντυπες εκδόσεις (2005) των πιο δημοφιλών αγγλικών (βρετανικών και αμερικανικών) λεξικών (Merriam Webster, Oxford English Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English κτλ.), ενώ χαρακτηριστική είναι η ταχύτατη διάδοση αρκετών παραγώγων και συνθέτων του, μονολεκτικών και πολυλεκτικών, όπως *blogger*, *blogging*, *blogosphere*, *blog directory*, *blog search*, *blog tools*, *blog templates* κτλ.

Ο όρος **blog** είναι σύντμηση του **web log** (WeBLOG). Οι δύο όροι αρχικά εμφανίζονταν μαζί, μέχρι που ο συντετμημένος τύπος καθιερώθηκε και χρησιμοποιείται πλέον και ως ανεξάρτητος όρος. Τι είναι όμως το **blog**; Το **blog** είναι ένα επιγραμματικό ημερολόγιο που περιλαμβάνει υπερζεύξεις και καταχωρίσεις απόψεων¹. Οι καταχωρίσεις σε ένα **blog** σχεδόν πάντα παρουσιάζονται κατά χρονολογική σειρά, με τις πιο πρόσφατες προσθήκες να παρουσιάζονται πρώτες. Τα **blog** είναι "καταχωρισμο-κεντρικά" – η καταχώριση είναι η βασική μονάδα τους – και όχι "σελιδο-κεντρικά" όπως συμβαίνει με τους πιο παραδοσιακούς ιστότοπους. Τα **blog** συνδέονται με άλλους ιστότοπους και άλλα blog, και πολλά επιτρέπουν στους αναγνώστες να σχολιάσουν την αρχική θέση του συγγραφέα, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τις συζητήσεις και τις ανταλλαγές απόψεων μεταξύ του συγγραφέα και

¹ Dan Gilmour, *Making the news* στο <http://bayosphere.com/blog/dangillmor/#010092>

Μια είδηση...

Από τις 4 Ιουλίου 2005 έχει αρχίσει η διάθεση ονομάτων τομέων (domain names) με ελληνικούς χαρακτήρες (π.χ. **ιδρυματεχνολογιαςερευνας.gr** ή **γλωσσολογια.gr**). Το Μητρώο Ονομάτων Internet με κατάληξη **.gr** (GR-Hostmaster) του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ-ΙΠ) είναι υπεύθυνο για την τεχνική υποστήριξη και λειτουργία αυτού του μητρώου· ρόλος που του έχει ανατεθεί από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ).

Τα ονόματα των καταχωρίσεων μπορούν να περιέχουν όλους τους ελληνικούς χαρακτήρες και τους εναλλακτικούς τονισμούς τους (ακόμη και περισπωμένες, δασείες, υπογεγραμμένες κτλ.). Με την κατάθεση από τον χρήστη της τονισμένης επιλογής ονόματος, ενεργοποιείται παράλληλα και χωρίς πρόσθετη χρέωση και το αντίστοιχο άτονο όνομα το οποίο θεωρείται η κύρια μορφή του εκχωρούμενου ονόματος με βάση την οποία γίνονται οι έλεγχοι του Μητρώου.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να συμβουλευτείτε τον ιστότοπο της Ε.Ε.Τ.Τ., <http://www.eett.gr>, ή την ιστοσελίδα του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας <https://grweb.ics.forth.gr/index.html>

E.M.

Συμπόσιο: Προσωπικότητα και Ταυτότητα στη Μετάφραση (Self & Identity in Translation)

4-5 Φεβρουαρίου 2006, University of East Anglia, School of Literature and Creative Writing, Elizabeth Fry Building/UEA Norwich, Αγγλία.

Διήμερο Συμπόσιο για κατόχους ή υποψήφιους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου που έχει ως σκοπό να ερευνήσει το ρόλο της υποκειμενικότητας, της ταυτότητας και της προσωπικότητας στη δουλειά του μεταφραστή και στο μετάφρασμα. →

OΡΟΓΡΑΜΜΑ No 74, September-October 2005,
ISSN 1106-1073
Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

των αναγνωστών. Τα **blog** είναι κατά βάση θεματικά: μπορεί να περιλαμβάνουν σχόλια για τα τρέχοντα γεγονότα ενός συγκεκριμένου τομέα ή μια σειρά προσωπικών συλλογισμών για ένα θέμα: μπορεί να ασχολούνται με την πολιτική ή την τεχνολογία, ή και να παραπέμπουν στις εργασίες και τα προϊόντα άλλων ανθρώπων, όπως το Gizmodo (www.gizmodo.com).

Τα **blog** τα συντηρούν οι **bloggers** ενώ η διαδικασία ενημέρωσής τους είναι γνωστή ως **blogging**. Το εξειδικευμένο λογισμικό που επιτρέπει στους ανθρώπους με ελάχιστο ή κανένα τεχνικό υπόβαθρο να ενημερώσουν και να τα διατηρήσουν ονομάζεται **blogging software**. Ο όρος **blogosphere** (εναλλακτικά: **blogsphere**) είναι ο περιληπτικός όρος που περιλαμβάνει όλα τα ημερολόγια του ιστού, τα ημερολόγια ως κοινότητα ή ως κοινωνικό δίκτυο. Τα blog συνδέονται στενά μεταξύ τους: οι bloggers διαβάζουν τα ημερολόγια άλλων, συνδέονται σε αυτά, παραπέμπουν σε αυτά και δημοσιεύουν σχόλια στα ημερολόγια άλλων συγγραφέων. Εξαιτίας αυτής της στενής επαφής και διασύνδεσης μεταξύ τους τα blog έχουν αναπτύξει το δικό τους πολιτισμό².

«Το blog είναι ένας μικρός προσωπικός ή ομαδικός ιστοχώρος» εξηγεί ένας blogger, που ονόμασε το δικό του ημερολόγιο «Istologion-gr». «Σε μία εκδοχή μου, είναι ένα δημόσιο διαδικτυακό ημερολόγιο, σε μία άλλη φίλτρο και σχολιασμός ειδήσεων, απόψεων και γεγονότων. Τελικά, είναι ένας μηχανισμός δυναμικής δημοσίευσης κειμένων, εικόνων και ήχων για όσους θέλουν να εκφράσουν τις σκέψεις, τις απόψεις, τις αναλύσεις και τα εσώψυχά τους μέσω των ιστοσελίδων τους»³.

Μια σύντομη περιήγηση στις ελληνικές σελίδες του Ίντερνετ δείχνει ότι ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως στα αγγλικά, ενώ απαντάται σπάνια με κάποια από τις εξής ελληνικές αποδόσεις: **ιστολόγιο**, **διαδικτυακό ημερολόγιο**, **ηλεκτρονικό ημερολόγιο**. Πάντως, για τα παράγωγα και σύνθετά του δεν εντοπίστηκε κάποια ελληνική απόδοση. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται κάποιες προτάσεις απόδοσης στα ελληνικά για τους όρους **blog**, **blogging**, **blogger** και **blogosphere**:

blog	ιστοημερολόγιο, ημερολόγιο ιστού, ιστοκαταγραφολόγιο, καταγραφολόγιο ιστού, ιστοατζέντα
blogging	ιστοημερολόγηση, ιστοκαταγραφή
blogger	ιστοημερολόγος, ημερολόγος ιστού, ιστοκαταγραφάρας, καταγραφάρας ιστού
blogosphere	ιστοημερολογοδίκτυο

E.M.

Διδασκαλία της /ορολογίας/

(Εισήγηση στη λογομύηση της ανοικτής συζήτησης στο 5^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» Λευκωσία, Κύπρος, 13-15 Οκτωβρίου 2005)

Θέμα της ανοικτής συζήτησης: *Διδασκαλία της Ορολογίας και ελληνική γλώσσα*

Συνομιλητής-εισηγητής:
Κ. Βαλεοντής

Η σύνταξη του ρήματος «διδάσκω» προβλέπει δύο αντικείμενα ένα άμεσο και ένα έμμεσο: *διδάσκω κάτι σε κάποιον* ή, ισοδύναμα, *διδάσκω κάποιον κάτι*. Λέγοντας, λοιπόν, «θα διδάξω» θέτουμε αμέσως δύο ερωτήματα: **Τί** θα διδάξω; και **Σε ποιον** θα το διδάξω;

Στο θέμα της συζήτησής μας, η προφορική απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι: **/ορολογία/**. Προφορικά, όμως, η απάντηση δεν είναι σαφής: γιατί γεννά ένα υποερώτημα: Μιλάμε για **Ορολογία** (με το αρχικό /ο/ όμικρον κεφαλαίο), δηλαδή για το **θεματικό πεδίο**, τον **κλάδο**, την **επιστήμη** που ασχολείται με τους **όρους** ή μιλάμε για **ορολογία** (με το αρχικό /ο/ όμικρον πεζό), δηλαδή ένα **σύνολο όρων** ή και το **σύνολο όλων των όρων** ή, συνώνυμα, το **ορολόγιο** ενός ή περισσότερων θεματικών πεδίων; Η απάντηση στο υποερώτημα είναι ότι θα μας απασχολήσουν και τα δύο. Συνολικά, λοιπόν, η απάντηση στο πρώτο ερώτημα – **Τί** θα διδάξω – είναι: **Ορολογία ή ορολογία ή και τα δύο**.

Η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα – **Σε ποιον** θα το διδάξω – είναι εύκολη: **σε όλους**. Στο μαθητή, στο σπουδαστή κάθε θεματικού πεδίου (ΘΠ), στον πτυχιούχο επιστήμονα ή τεχνολόγο ή στον ειδικό κάθε ΘΠ, στο μεταπτυχιακό σπουδαστή κάθε ειδικού ΘΠ, στον

ειδικό των ΘΠ που ασχολούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο με τη γλώσσα («γλωσσικά» θεματικά πεδία⁴). Το ζητούμενο είναι **τί θα διδάξω στον καθέναν από αυτούς;**

Συγκεντρωτικά, η πρόταση του ομιλούντος συνοψίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Σύντομη Περιγραφή του αντικείμενου του μαθήματος	Αναμενόμενο αποτέλεσμα
Γυμνάσιο: Ορολογία	
Βασικές γνώσεις της Ορολογίας ο ρόλος της στη μεταφορά γνώσης και σύνδεση της με τις ειδικές γλώσσες των ΘΠ για τα οποία υπάρχουν διδασκόμενα μαθήματα στο γυμνάσιο.	Κατανόηση του ρόλου των όρων σε κάθε ΘΠ. Βελτίωση της μελέτης και κατανόησης των ειδικών μαθημάτων.
Λύκειο: 1. Ορολογία	
Αρχές Ορολογίας και Ορογραφίας (έννοια, ορισμός, κατασήμευση, όρος, σχέσεις εννοιών και όρων, συστήματα εννοιών, ορογραφικές εργασίες), ουσιαστική σύνδεση της Ορολογίας με τη Λογική και την Οντολογία.	Συνειδητοποίηση του κόσμου των εννοιών ως νοητικής παράστασης του κόσμου των αντικειμένων. Πληρέστερη επαφή με τον επιστημονικό λόγο.
Λύκειο: 2. ορολογία	
Ειδικές γλώσσες και επιλεγμένα ορολόγια (τουλάχιστο δίγλωσσα) μαθημάτων που διδάσκονται στο Λύκειο, όπως: Ειδική γλώσσα και ορολόγιο των Μαθηματικών, της Φυσικής, της Χημείας, της Πληροφορικής, της Κοινωνιολογίας, της Λογοτεχνίας, της Ποίησης, του Θεάτρου κτλ.	Επαφή με τη διαγλωσσική διάσταση των συστημάτων εννοιών των επιστημονικών ΘΠ. Εφόδια για μελέτη ειδικών θεμάτων και σε άλλη/-ες γλώσσα/-ες.
ΑΕΙ/ΤΕΙ: 1. Ορολογία	
Αρχές και μέθοδοι Ορολογίας και Ορογραφίας (έννοια, ορισμός, κατασήμευση, σχέσεις εννοιών και κατασήμευσεων, συστήματα εννοιών, ορογραφικές εργασίες), με πλήρη εφαρμογή και παραδείγματα από το συγκεκριμένο ΘΠ. Νέες τεχνολογίες και Ορολογία. Ορολογία και Κοινωνία της Πληροφορίας. (1 εξαμηνιαίο μάθημα)	Πληρέστερη κατανόηση των αρχών της Ορολογίας. Βαθύτερη κατανόηση των συστημάτων εννοιών και όρων του ειδικού ΘΠ. Προετοιμασία στελεχών για ορολογικές δραστηριότητες στο ΘΠ.
ΑΕΙ/ΤΕΙ: 2. ορολογία	
Αναλυτική μελέτη της ειδικής γλώσσας και του ορολογίου (τουλάχιστο δίγλωσσου) του συγκεκριμένου ΘΠ. (1 εξαμηνιαίο μάθημα)	Διαγλωσσική γνώση των συστημάτων εννοιών του ειδικού ΘΠ. Βελτίωση της δυνατότητας μελέτης επιστημονικών εργασιών του ΘΠ γραμμένων σε άλλες γλώσσες.
Μεταπτυχιακά Ορολογίας: Ορολογία	
Διαγλωσσική μελέτη των αρχών και μεθόδων της Ορολογίας και Ορογραφίας. Ορολογία και γνώση. Μελέτη και περιγραφή των σχέσεων μεταξύ των εννοιών κάθε ΘΠ και την συγκρότηση συστημάτων εννοιών. Μελέτη και περιγραφή των εννοιών των ΘΠ μέσω των ορισμών τους και της κατασήμευσής τους με ονόματα και όρους ή με σύμβολα, δηλαδή με τη μελέτη των σχέσεων αντιστοιχίας μεταξύ εννοιών και όρων, ή – ταυτόσημα – μεταξύ γνώσης και γλώσσας. Αρχές και μέθοδοι οροδοσίας. Τρόποι δημιουργίας νέων σχέσεων αντιστοιχίας σε περιπτώσεις νέων εννοιών – που προκύπτουν από τη συνεχή ανάπτυξη της γνώσης – μέσω της αντιστοιχίας (κατασήμευσης) των νέων	Γενική κατεύθυνση (πολυπεδιακή προσέγγιση) Απόφοιτοι κυρίως των γλωσσικών ΘΠ, αλλά και άλλων, με διαγλωσσική-διαπεδιακή επιστημονική κατάρτιση στην Ορολογία και στους συναφείς κλάδους (γενικοί ορολόγοι).

² Στο en.wikipedia.org/wiki/Blogosphere

³ ΤΑ ΝΕΑ, 23 Νοεμβρίου 2004.

⁴ όπως π.χ. γλωσσολογία, μετάφραση, γλωσσική τεχνολογία

<p>εννοιών με υπάρχουσες λέξεις ή φράσεις ή με νεόκοπες λέξεις (νεολογισμούς).</p> <p>Συγκριτική εξέταση των ίδιων συστημάτων εννοιών σε διάφορες γλώσσες και την επισήμανση, διατύπωση και τυποποίηση των σχέσεων μεταξύ των ισοδύναμων όρων σε δύο ή περισσότερες γλώσσες.</p> <p>Μέθοδοι τυποποίησης εννοιών και όρων.</p> <p>Μέθοδοι δημιουργίας, επεξεργασίας, παρουσίασης και διαχείρισης ορολογικών δεδομένων και παραγωγής έντυπων και/ή ηλεκτρονικών ορολογικών προϊόντων, όπως ορολογικών λεξικών/λεξιλογίων/ γλωσσαρίων καθώς και βάσεων και τραπέζων ορολογικών δεδομένων.</p> <p>Ορολογική έρευνα. Εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην Ορολογία.</p> <p>Για όλα τα παραπάνω, εστίαση σε ένα ή σε περισσότερα ΘΠ.</p> <p>(4 εξαμηνιαία μαθήματα)</p> <p>Άλλα μαθήματα των Μεταπτυχιακών Ορολογίας: Λεξικολογία, Λεξικογραφία, Λογική, Μεταφρασολογία, Σημειολογία, Μαθηματικά, Στατιστική, Υπολογιστές και Πληροφορική, Τυποποίηση και Ποιότητα, Δίκτυα και διαδίκτυα κ.ά.</p>	<p>Ειδική κατεύθυνση (μονοπεδικακή προσέγγιση)</p> <p>Απόφοιτοι συγκεκριμένου ΘΠ με διαγλωσσική επιστημονική κατάρτιση στην Ορολογία και στους συναφείς κλάδους (ειδικοί ορολόγοι).</p>
--	---

K.B.

Το ρήμα ίημι

Το αρχαίο ρήμα **ίημι** έχει πολλές σημασίες όπως: αφήνω να φύγει ή να πέσει κάτι που κινώ με μεγάλη ταχύτητα || απολύω || βγάζω φωνή, μιλώ || εκσφενδονίζω βέλος, λίθο κτλ. || βάλλω, τοξεύω || τοποθετώ || ως μέσο ρήμα: – ίεμαι – σημαίνει: σπεύδω προθύμως (να πράξω κάτι), επιθυμώ διακαώς, επιδιώκω κάτι (εγκυκλοπαιδικό λεξικό Πάπυρος Λαρούς).

Το ρήμα αυτό σχηματίζει σειρά σύνθετων ονομάτων, μερικά από τα οποία έχουν ως πρώτο συνθετικό κάποια πρόθεση και ως δεύτερο συνθετικό τον τύπο **-εις** που παράγεται από το ρήμα ίημι. Αρκετά από αυτά τα ονόματα τα χρησιμοποιούμε και σήμερα συχνά με προσαρμοσμένο το δεύτερο συνθετικό ως προς την κλιτική κατάληξη: **-εση**. Τέτοια είναι π.χ.

Πρόθεση	Σύνθετο και σημασίες του
εν	ένεσις (ένεση): το εμβάλλειν, εγχέειν. Ιατρ. ένεση, το μέσο της έγχυσης, το ίδιο το υλικό.
εκ, εξ	έξεσις : απόπειμψις (κυρίως επί γυναικός), διαζύγιο, διάζευξη.
συν	σύνεσις (σύνεση): αρχικά: συνάντηση, ένωση, συμβολή αργότερα: η δια του νοός κρίσις (αντίληψις), όθεν: γνώσις, φρόνησις.
προ	πρόεσις : βγάσιμο έξω, ξόδεμα, σκόρπισμα.
ανά, αν-	άνεσις (άνεση): ευρυχωρία, έλλειψη δυσκολίας ή επίπονης προσπάθειας στην εκτέλεση έργου ή στο χειρισμό αντικειμένου, χαλάρωση, ανάπαυση, άδεια, ελευθερία (δούλων άνεσις)
κατά, καθ-	κάθεσις : έμβασμα ή άφημα προς τα κάτω, έμπηγμα, παράσταση δράματος. Από τα ίδια συνθετικά παράγονται και οι λέξεις: κάθετος, καθετήρας, καθετήριος κτλ.
διά, δι-	δίεσις (δίεση): η διά σωλήνος διάβασις. Στη μουσική: διαφορά ημιτονίου μιας νότας από την επόμενη καθώς και το ίδιο το σύμβολο, που τη δηλώνει στη μουσική κλίμακα (dièse).
μετά, μεθ-	μέθεσις : άφεςις, παραίτηση, εγκατάλειψη, υποχώρηση.
παρά, παρ-	πάρεσις (πάρεση): παράλυση, χαλάρωση Ιατρ. ελαφρά παράλυση λόγω ελάττωσης μυϊκής ισχύος του προσβληθέντος μυός.
επί, εφ-	έφεσις (έφεση): ρίξιμο προς τα πάνω ή κατεπάνω κάποιου, κλίσις, όρεξις, επιθυμία Νομ. ένδικο μέσο για την προσβολή απόφασης κατωτέρου δικαστηρίου, με το οποίο ζητείται η επανεκδίκαση μιας υπόθεσης από ανώτερο δικαστήριο.
από, αφ-	άφεσις (άφεση): η πράξη του αφιέναι, στάλισμο, ρίξιμο, απόλυσις, ελευθέρωσις, άδεια προς αναχώρηση, συγχώρησις, αθώωσις.

K.B.

υπό, υφ- ύφεσις (ύφεση): ελάττωσις, ένδοσις, συστολή, συγκατάβασις, μείωση της έντασης, υποχώρηση. || Μουσ. το σημείο πριν από το μουσικό φθόγγο που δείχνει ότι αυτός πρέπει να αποδοθεί κατά ένα ημιτόνιο χαμηλότερα στην κλίμακα (μπεμόλ, bémol). αντ.: δίεση (dièse).

Πηγές: Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς
Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας (Σκαρλάτου Δ. Βυζαντίου)
Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Γ. Μπαμπινιώτη).

Z. Ξ-B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ⁵ έλα κι εσύ

Άλλο «διάκριτος» άλλο «διακριτός»

Από τέσσερα λεξικά της ελληνικής (Δ. Δημητράκου, Ιδρ. Τριναφυλλίδη, Γ. Μπαμπινιώτη, και Μείζον) μόνο το πρώτο περιέχει και τα δύο επίθετα και τα **διακρίνει**: το δεύτερο έχει μόνο το «**διακριτός**», αλλά με τη σημασία του «**διάκριτος**», ενώ τα τρίτο και τέταρτο περιέχουν μόνο το «**διακριτός**» με τη σημασία του Δ. Δημητράκου. Δεν θα αναφερθούμε εδώ – λόγω περιορισμένου χώρου – λεπτομερώς στη σύγχυση που υπάρχει και στη λανθασμένη χρήση του «διακριτός» στη θέση του «διάκριτος», αλλά θα δώσουμε τη σωστή κατά τη γνώμη μας (δηλ. του Δ.Δ. τόσο στην πλήρη όσο και στην επίτομη έκδοση) σημασία των δύο επιθέτων και τη χρήση τους στην Ορολογία, όπου είναι επιτακτική η **διάκρισή** τους:

διάκριτος: ο ξεχωρισμένος || ο εκλεκτός (Μεγάλο Δ.Δ.)
διακεκριμένος, εκλεκτός (Επίτομο Δ.Δ.)

διακριτός: αισθητός, αντιληπτός (Μεγάλο Δ.Δ.)
σαφώς αισθητός, αντιληπτός (Επίτομο Δ.Δ.)

Με δικά μας, πιο σύγχρονα, λόγια:

διάκριτος: ο ξεχωριστός, συνώνυμό του σε μερικούς όρους και ο **διακεκριμένος**

διακριτός: αυτός που μπορεί (= δύναται) να ξεχωριστεί (στην Ορολογία εναλλάσσεται με το **διακρίσιμος** που έχει ακριβώς την ίδια σημασία)

Στη Βάση τηλεπικοινωνιακών όρων TELETERM υπάρχουν **79** λήμματα με σύμπλοκους όρους που περιλαμβάνουν το επίθετο **διάκριτος**, 4 λήμματα το **διακριτός** και 4 λήμματα το **διακρίσιμος**.

Στη Βάση όρων τεχνολογίας πληροφοριών INFORTERM υπάρχουν **9** λήμματα με σύμπλοκους όρους που περιλαμβάνουν το επίθετο **διάκριτος**.

Αναφερόμενοι στους αγγλικούς ισοδύναμους όρους και στα αντίστοιχα επίθετα έχουμε:

διάκριτος = **discrete**⁶, **distinct**
διακριτός, διακρίσιμος = **distinguishable, discernible**,
διακεκριμένος = **distinguished**.

Αναφέρουμε παρακάτω μερικά παραδείγματα:

Αγγλικός όρος	ελληνικός όρος
discrete frequency	διάκριτη συχνότητα
discrete data	διάκριτα δεδομένα
discrete access	διάκριτη πρόσβαση
discrete function	διάκριτη συνάρτηση
discretely-timed signal	διάκριτα χρονισμένο σήμα, σήμα διάκριτου χρονισμού
distinct phase	διάκριτη φάση
distinct integer value	διάκριτη ακέραια τιμή
clearly distinguishable	σαφώς διακριτός, σαφώς διακρίσιμος
discernible signal	διακριτό σήμα
distinguished value	διακεκριμένη τιμή
distinguished encoding rules	διακεκριμένοι κανόνες εγκωδίκευσης

K.B.

⁵ **ΓΕΣΥ**: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

⁶ Προσοχή μη γίνει σύγχυση με το **discreet** (που προφέρεται ακριβώς το ίδιο με το **discrete**, αλλά αντιστοιχεί στο ελληνικό «**διακριτικός**» = ευγενικά φερόμενος)